

Wymagania edukacyjne z historii w klasie 6 oparte na nowej podstawie programowej 2024 oraz Programie nauczania historii w klasach 4-8 szkoły podstawowej „Wczoraj i dziś” dr Tomasz Maćkowski, wyd. Nowa Era

Ocena dopuszczająca:

Uczeń:

- wskazuje na mapie Indie, Amerykę
- podaje przykłady towarów sprowadzanych z Indii (przyprawy, jedwab)
- wymienia Krzysztofa Kolumba jako odkrywcę Ameryki
- podaje rok odkrycia Ameryki (1492 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia
- wymienia nazwy rdzennych ludów Ameryki (Majowie, Aztekowie i Inkowie)
- podaje przykłady towarów, które przewożono między Ameryką a Europą– zaznacza na osi czasu epokę renesansu
- wymienia Jana Gutenberga jako wynalazcę druku
- wskazuje Leonarda da Vinci jako człowieka renesansu i określa dwie–trzy dziedziny jego zainteresowań
- wskazuje wystąpienie Marcina Lutra jako początek reformacji
- poprawnie posługuje się terminem: *odpust*
- wymienia wyznania protestanckie– poprawnie posługuje się terminem: *sobór*
- wskazuje zakon jezuitów jako instytucję powołaną do walki z reformacją
- poprawnie posługuje się terminami: *szlachta, herb, szabla*
- przedstawia prawa szlachty odziedziczone po rycerskich przodkach
- wymienia zajęcia szlachty
- poprawnie posługuje się terminami: *szlachta, herb, szabla*
- przedstawia prawa szlachty odziedziczone po rycerskich przodkach
- wymienia zajęcia szlachty
- wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów: Zygmunta I Starego i Zygmunta Augusta
- podaje i zaznacza na osi czasu datę hołdu pruskiego (1525 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia
- wymienia Mikołaja Kopernika jako twórcę teorii heliocentrycznej
- wskazuje Wawel jako przykład budowli renesansowej w Polsce
- wskazuje na mapie Lublin i Rzeczpospolitą Obojga Narodów
- wskazuje na obrazie Jana Matejki *Unia lubelska* postać Zygmunta II Augusta jako autora i pomysłodawcę unii
- podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania unii lubelskiej (1569 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia
- wskazuje wielowyznaniowość I Rzeczypospolitej
- poprawnie posługuje się terminem: *tolerancja, elekcja*
- krótko opisuje, dlaczego polskich władców zaczęto wybierać drogą wolnej elekcji
- wskazuje Henryka Walezego jako pierwszego króla elekcyjnego
- wskazuje na mapie Inflanty i Carstwo Rosyjskie
- wymienia Stefana Batorego jako kolejnego po Henryku Walezym władcę Polski
- poprawnie posługuje się terminem: *hetman*
- wymienia elementy uzbrojenia husarza i pokazuje je na ilustracji
- wskazuje na mapie Szwecję, Inflanty i Wisłę
- wskazuje Bohdana Chmielnickiego jako przywódcę powstania Kozaków na Ukrainie
- wymienia elementy uzbrojenia Kozaków i pokazuje je na ilustracji
- poprawnie posługuje się terminem: *potop szwedzki*
- wskazuje Stefana Czarnieckiego jako bohatera walk ze Szwedami
- wymienia obronę Jasnej Góry jako przełomowy moment potopu szwedzkiego
- wskazuje na mapie Częstochowę i Inflanty

- wyjaśnia, dlaczego najazd Szwedów nazwano potopem
- poprawnie posługuje się terminami: *sultan*, *husarz*, *janczar*
- podaje przyczyny wyprawy Jana III Sobieskiego pod Wiedeń
- wskazuje na mapie Wiedeń
- wskazuje na mapie państwa, z którymi Rzeczpospolita prowadziła wojny w XVII w.
- opowiada o sposobach spędzania czasu wolnego przez szlachtę na przełomie XVII i XVIII w.
- wskazuje pozytywne i negatywne cechy szlachty polskiej tego okresu
- krótko opisuje zakres władzy króla w monarchii absolutnej
- przywołuje postać Ludwika XIV jako władcy absolutnego
- wskazuje na mapie Francję wskazuje organy władzy w monarchii parlamentarnej – poprawnie posługuje się terminem: *oświecenie*
- zaznacza na osi czasu epokę oświecenia
- podaje przykład dokonania naukowego lub technicznego epoki oświecenia (np. termometr lekarski, maszyna parowa)
 - - wskazuje Rosję, Austrię i Prusy jako potęgi europejskie XVIII stulecia
 - - wskazuje na mapie Stany Zjednoczone
- określa czas powstania Stanów Zjednoczonych
- wymienia Tadeusza Kościuszkę i Kazimierza Pułaskiego jako polskich bohaterów walki o niepodległość USA
- przywołuje postać Jerzego Waszyngtona jako pierwszego prezydenta USA
 - - wymienia Augusta II Mocnego i Augusta III Sasa jako monarchów sprawujących władzę w Polsce na początku XVIII w.
 - opisuje konsekwencje wyboru dwóch władców jednocześnie
 - poprawnie posługuje się terminem: *rozbiory Polski*
 - podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszego rozbioru Polski (1772 r.)
 - wymienia państwa, które dokonały pierwszego rozbioru Polski i wskazuje je na mapie
 - przywołuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego jako ostatniego króla Polski
 - wskazuje Stanisława Augusta jako oświeceniowego mecenasa sztuki
 - podaje przykład zasług ostatniego króla dla rozwoju kultury polskiej
 - poprawnie posługuje się terminem: *szkoła parafialna*
 - podaje przykłady przedmiotów nauczanych w szkołach parafialnych – poprawnie posługuje się terminem: *konstytucja*
 - podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791 r.)
 - wymienia państwa, które dokonały drugiego rozbioru Polski
 - na obrazie Jana Matejki *Konstytucja 3 maja 1791 roku* wskazuje współtwórców konstytucji: Stanisława Augusta Poniatowskiego i Stanisława Małachowskiego
 - poprawnie posługuje się terminami: *naczelnik*, *kosynierzy*, *zaborcy*
 - wskazuje Tadeusza Kościuszkę jako naczelnika powstania
 - wymienia państwa, które dokonały trzeciego rozbioru Polski – wskazuje na mapie Francję i Paryż
 - poprawnie posługuje się terminami: *konstytucja*, *rewolucja*, *Bastylia*
 - podaje wydarzenie, które rozpoczęło rewolucję francuską
 - wyjaśnia, dlaczego Francuzi obchodzą swoje święto narodowe 14 lipca
 - poprawnie posługuje się terminami: *gilotyna*, *terror* charakteryzuje krótko postać Napoleona Bonaparte'go jako cesarza Francuzów i wybitnego dowódcę
 - określa I poł. XIX w. jako epokę napoleońską
 - przedstawia na infografice uzbrojenie żołnierzy epoki napoleońskiej
 - poprawnie posługuje się terminem: *Wielka Armia*
 - wskazuje na mapie Rosję i Moskwę
 - opisuje, jak zakończyła się wyprawa Napoleona na Rosję wymienia państwa zaborcze
 - wyjaśnia, kim byli Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki
 - podaje nazwę hymnu Polski i wskazuje jego związek z Legionami Polskimi we Włoszech

- wskazuje na mapie Księstwo Warszawskie
- podaje przyczyny likwidacji Księstwa Warszawskiego

Ocena dostateczna:

Uczeń:

- wymienia nowości w technice żeglarskiej, które umożliwiły dalekomorskie wyprawy
- poprawnie posługuje się terminami: *karawela, kompas*
- podaje lata pierwszej wyprawy dookoła Ziemi (1519–1522 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia
- wskazuje Ferdynanda Magellana jako dowódcę wyprawy dookoła świata i przedstawia jej znaczenie
- wskazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Majów, Azteków i Inków
- wymienia dokonania rdzennych ludów Ameryki
- przedstawia po jednym pozytywnym i negatywnym skutku wielkich odkryć geograficznych
- poprawnie posługuje się terminem: *renesans*,
- podaje czas trwania epoki renesansu
- przedstawia ideał człowieka w epoce odrodzenia i wyjaśnia termin: *człowiek renesansu*
- opisuje dokonania Leonarda da Vinci i uzasadnia słuszność twierdzenia, że był on człowiekiem renesansu
- poprawnie posługuje się terminem: *mecenat*
- wymienia wybitnych twórców epoki odrodzenia i podaje przykłady ich dzieł
- poprawnie posługuje się terminami: *reformacja, protestanci*
- określa początek reformacji (1517 r.) i zaznacza tę datę na osi czasu
- wskazuje sprzedaż odpustów jako jedną z przyczyn reformacji
- charakteryzuje wyznania protestanckie i podaje ich założycieli
- poprawnie posługuje się terminami: *kontrreformacja, seminarium duchowne*
- przedstawia zadania seminariów duchownych w dobie kontrreformacji
- wyjaśnia cel założenia zakonu jezuitów
- wymienia Ignacego Loyolę jako założyciela zakonu jezuitów
- poprawnie posługuje się terminami: *demokracja szlachecka, przywilej, magnateria, szlachta średnia, szlachta zagrodowa, gołota*
- wymienia izby sejmu walnego
- przedstawia różnicowanie stanu szlacheckiego
- wyjaśnia funkcjonowanie zasady *liberum veto*
- poprawnie posługuje się terminami: *splaw wiślany, szkuta, spichlerz, pańszczyzna*
- przedstawia gospodarczą działalność szlachty
- wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie i najważniejsze porty położone nad Wisłą
- wymienia towary wywożone z Polski i sprowadzane do kraju wskazuje na mapie Prusy Książęce, Prusy Królewskie
- opisuje zależność Prus Książęcych od Polski– wymienia Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego jako twórców literatury renesansowej w Polsce
- wyjaśnia przyczyny twórczości literackiej w języku polskim
- charakteryzuje odkrycie Mikołaja Kopernika – poprawnie posługuje się terminami: *unia personalna, unia realna*
- wyjaśnia nazwę Rzeczpospolita Obojga Narodów
- wskazuje na mapie Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie–
- wymienia wyznania zamieszkujące Rzeczpospolitą Obojga Narodów
- wskazuje cel podpisania konfederacji warszawskiej
- podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania konfederacji warszawskiej (1573 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia

- wyjaśnia, co oznacza, że Polska była nazywana „państwem bez stosów
- poprawnie posługuje się terminami: *wolna elekcja*, *bezkrólewie*
- podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszej wolnej elekcji
- opisuje przebieg pierwszego bezkrólewia i wyjaśnia, kim był interrex
- opisuje, w jakim celu została utworzona piechota wybraniecka
- przedstawia, jak zakończyły się wojny o Inflanty prowadzone przez Stefana Batorego
- podaje i zaznacza na osi czasu datę bitwy pod Kłuszynem (1610 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia
- opowiada o znaczeniu bitwy pod Kłuszynem
- przywołuje Stanisława Żółkiewskiego jako dowódcę bitwy pod Kłuszynem
- wskazuje na mapie Moskwę i Kłuszyn– wskazuje na mapie Kircholm i Pomorze Gdańskie
- podaje datę bitwy pod Kircholmem (1605 r.) i nazwisko dowódcy polskich wojsk (Jan Karol Chodkiewicz)
- wyjaśnia, dlaczego przeniesiono stolicę z Krakowa do Warszawy
- wyjaśnia, kim byli Kozacy
- poprawnie posługuje się terminem: *Zaporoże*
- wskazuje na mapie Ukrainę, Zaporoże i Dzikie Pola
- podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu powstania kozackiego (1648 r.)
- charakteryzuje postaci Stefana Czarnieckiego i Augustyna Kordeckiego
- uzasadnia znaczenie bohaterskiej obrony Częstochowy dla prowadzenia dalszej walki z najeźdźcą
- podaje i zaznacza na osi czasu daty potopu szwedzkiego (1655–1660 r.) oraz pokoju w Oliwie (1660 r.)
- poprawnie posługuje się terminami: *islam*, *wezyr*
- charakteryzuje postaci Jana III Sobieskiego i Kara Mustafy
- podaje i zaznacza na osi czasu daty bitwy pod Chocimiem (1673 r.) oraz odsieczy wiedeńskiej (1683 r.)
- wymienia skutki wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII w., w tym m.in. wyniszczenie kraju i straty terytorialne
- poprawnie posługuje się terminem: *barok*
- wymienia dwie–trzy cechy charakterystyczne architektury barokowej
- z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu barokowym
- wyjaśnia, czym były kalwarie– poprawnie posługuje się terminem: *barok*
- poprawnie posługuje się terminem: *monarchia absolutna*
- wymienia uprawnienia monarchy absolutnego
- wyjaśnia, dlaczego Ludwika XIV określano mianem Króla Słońce
- opisuje życie w Wersalu w czasach Ludwika XIV– poprawnie posługuje się terminem: *monarchia parlamentarna*
- wskazuje Anglię jako kraj o ustroju monarchii parlamentarnej
- wymienia i krótko charakteryzuje postaci Karola I Stuarta, Olivera Cromwella i Wilhelma Orańskiego
- przedstawia zakres władzy dyktatora
- wymienia przykłady budowli klasycystycznych w Polsce i Europie
- charakteryzuje styl klasycystyczny
- z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu klasycystycznym
- wymienia najważniejsze dokonania naukowe i techniczne epoki oświecenia– podaje przykłady reform w monarchiach absolutyzmu oświeconego
- wskazuje wpływ ideologii oświecenia na reformy w krajach absolutyzmu oświeconego
- poprawnie posługuje się terminami: *kolonia*, *konstytucja*
- wskazuje na mapie kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej

- wymienia strony konfliktu w wojnie o niepodległość Stanów
- podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji USA
- pierwszej takiej ustawy na świecie (1787 r.)
- porównuje pierwszą flagę USA z flagą współczesną, wskazując zauważone podobieństwa i różnice
- poprawnie posługuje się terminami: *unia personalna, anarchia*
- wskazuje na mapie Saksonię
- wymienia przyczyny anarchii w Polsce
- przedstawia Stanisława Konarskiego jako reformatora Rzeczypospolitej i krótko opisuje propozycje jego reform
- charakteryzuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego
- wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas pierwszego rozbioru
- przedstawia przyczyny pierwszego rozbioru Polski
- ocenia postawę Tadeusza Rejtana
- poprawnie posługuje się terminami: *ambasador, emigracja* poprawnie posługuje się terminem: *obiady czwartkowe*
- przedstawia przyczyny powołania Komisji Edukacji Narodowej- podaje i zaznacza na osi czasu daty obrad Sejmu Wielkiego (1788–1792 r.) i drugiego rozbioru (1793 r.)
- wymienia najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego
- wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja (zniesienie *liberum veto* i wolnej elekcji)
- wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas drugiego rozbioru
- charakteryzuje postać Tadeusza Kościuszki
- poprawnie posługuje się terminem: *insurekcja*
- podaje i zaznacza na osi czasu daty insurekcji kościuszkowskiej (1794 r.) oraz trzeciego rozbioru Polski (1795 r.)
- wymienia przyczyny wybuchu i upadku powstania kościuszkowskiego
- wskazuje na mapie Kraków i tereny utracone przez Polskę podczas trzeciego rozbioru
- poprawnie posługuje się terminami: *burżuazja, Stany Generalne*
- wymienia i charakteryzuje stany społeczne we Francji
- podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu rewolucji burżuazyjnej we Francji (14 lipca 1789 r.)
- przedstawia przyczyny obalenia władzy Ludwika XVI
- poprawnie posługuje się terminem: *republika*
- charakteryzuje postać Maksymiliana Robespierre’a
- wskazuje na mapie państwa, z którymi walczyła rewolucyjna Francja
- wskazuje na mapie państwa, z którymi toczyła wojny napoleońska Francja
- podaje datę decydującej bitwy pod Austerlitz i wskazuje tę miejscowość na mapie
- poprawnie posługuje się terminem: *zamach stanu*
- przedstawia okoliczności przejęcia władzy przez Napoleona
- przedstawia przyczyny wyprawy Napoleona na Rosję
- opisuje, w jakich warunkach atmosferycznych wycofywała się Wielka Armia
- wyjaśnia, dlaczego bitwa pod Lipskiem została nazwana „bitwą narodów”
- wskazuje na mapie państwa koalicji antyfrancuskiej, Elbę i Lipsk
- poprawnie posługuje się terminami: *legiony, emigracja*
- podaje i zaznacza na osi czasu datę utworzenia Legionów Polskich we Włoszech (1797 r.)
- przedstawia cel utworzenia Legionów Polskich i opisuje walki z ich udziałem
- przedstawia okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego,
- wskazuje na mapie Tylżę
- podaje i zaznacza na osi czasu daty utworzenia i likwidacji Księstwa Warszawskiego (1807 r., 1815 r.)

Ocena dobra:

Uczeń:

- podaje przyczyny wielkich odkryć geograficznych
- wskazuje na mapie trasy najważniejszych wypraw przełomu XV i XVI w. oraz wymienia ich dowódców (Krzysztof Kolumb, Ferdynand Magellan, Vasco da Gama, Bartłomiej Diaz)
- wyjaśnia, dlaczego ludność tubylczą Ameryki nazwano Indianami
- poprawnie posługuje się terminami: *kolonia, niewolnik, plantacja, tubylec*
- przedstawia politykę Hiszpanów i Portugalczyków w Nowym Świecie
- tłumaczy przyczyny przewagi Europejczyków nad tubylczą ludnością Ameryki
- opowiada o sytuacji niewolników na plantacjach w Ameryce
- wyjaśnia, w jaki sposób w Ameryce pojawiła się ludność afrykańska poprawnie posługuje się terminami: *antykt, humanizm*
- charakteryzuje epokę renesansu
- charakteryzuje sztukę renesansową
- poprawnie posługuje się terminami: *pastor, celibat, zbór*
- wskazuje objawy kryzysu w Kościele katolickim jako przyczynę reformacji
- przedstawia skutki reformacji przedstawia postanowienia soboru trydenckiego
- poprawnie posługuje się terminami: *heretyk, inkwizycja, indeks ksiąg zakazanych*
- przedstawia prawa i obowiązki szlachty,
- poprawnie posługuje się terminem: *pospolite ruszenie*
- wskazuje wpływ przywilejów szlacheckich na pozycję tego stanu
- podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji *Nihil novi* (1505 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia
- przedstawia prawa otrzymane przez szlachtę na mocy konstytucji *Nihil novi*
- wymienia najważniejsze zabudowania folwarku i wskazuje ich funkcje
- wyjaśnia przyczyny i sposoby powiększania się majątków szlacheckich
- tłumaczy, dlaczego szlachta uchwaliła ustawy antychłopskie i antymieszczańskie przedstawia przyczyny wojny Polski z zakonem krzyżackim (1519–1521 r.)
- poprawnie posługuje się terminami: *arras, krużganki, mecenat*
- charakteryzuje krótko twórczość Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego
- opisuje Wawel jako przykład architektury renesansu w Polsce
- uzasadnia tezę, że Mikołaj Kopernik był człowiekiem renesansu
- przedstawia postanowienia unii lubelskiej
- charakteryzuje strukturę narodową i wyznaniową I Rzeczypospolitej
- przedstawia postanowienia konfederacji warszawskiej
- poprawnie posługuje się terminem: *innowierca*
- nazywa świątynie różnych wyznań
- wskazuje na mapie Raków i Pińczów jako ważne ośrodki reformacji w Polsce
- omawia wkład innych wyznań w rozwój szkolnictwa I Rzeczypospolitej
- na podstawie obrazu Canaletta opisuje miejsce i przebieg wolnej elekcji
- wyjaśnia skutki wolnych elekcji
- charakteryzuje przyczyny wojen polsko-szwedzkich w XVII w.
- opowiada przebieg wojny o Inflanty
- wskazuje na mapie Oliwę
- podaje datę bitwy pod Oliwą (1627 r.) i wyjaśnia znaczenie tego starcia
- wyjaśnia kim byli Kozacy rejestrowi
- przedstawia zajęcia i sytuację Kozaków
- wskazuje na mapie najważniejsze bitwy powstania (Żółte Wody, Korsuń, Beresteczko)
- poprawnie posługuje się pojęciem wojna podjazdowa – poprawnie posługuje się terminami: *haracz, ekspansja*
- podaje i zaznacza na osi czasu daty najazdu tureckiego i oblężenia Kamieńca Podolskiego

(1672 r.)

- wskazuje na mapie tereny, na których toczyła się wojna (Podole) oraz miejsca najważniejszych wydarzeń (Cecora Kamieniec Podolski, Chocim)
- wymienia przyczyny początkowych niepowodzeń wojsk polskich w walce z Turkami w II poł. XVII w.
- poprawnie posługuje się terminem: *liberum veto*
- wskazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczpospolitą (Inflanty, Podole, Prusy Książęce, część Ukrainy)
- wymienia przyczyny uzależnienia Polski od obcych państw
- charakteryzuje malarstwo i rzeźbę epoki baroku, ideologię sarmatyzmu
- wyjaśnia znaczenie określenia „złota wolność szlachecka
- posługuje się terminami: *manufaktura, cło, import, eksport*
- wyjaśnia, dlaczego Francja była europejską potęgą
- przedstawia, w jaki sposób doszło do wzmocnienia władzy królewskiej we Francji
- wyjaśnia przyczyny konfliktu Karola I z parlamentem
- przedstawia Deklarację praw narodu angielskiego
- charakteryzuje ustrój monarchii parlamentarnej
- charakteryzuje ideologię oświecenia
- przedstawia postać Monteskiusza i wyjaśnia, na czym polegała opracowana przez niego koncepcja trójpodziału władzy
- wymienia reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach
- przedstawia przyczyny wybuchu wojny między kolonistami a rządem brytyjskim
- opisuje wydarzenie zwane bostońskim picciem herbaty
- poprawnie posługuje się terminem: *bojkot*
- podaje i zaznacza na osi czasu datę powstania Stanów Zjednoczonych (4 lipca 1776 r.)
- charakteryzuje znaczenie Deklaracji niepodległości
- przedstawia udział Polaków w walce o niepodległość USA
- poprawnie posługuje się terminami: *konfederacja, liberum veto, wolna elekcja, przywileje, złota wolność szlachecka*
- wyjaśnia sens powiedzeń: *Od Sasa do Lasa* i *Za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa*
- przedstawia postać Stanisława Leszczyńskiego
- charakteryzuje projekty reform w I poł. XVIII w.
- opisuje okoliczności wyboru Stanisława Augusta na króla Polski
- wymienia reformy Stanisława Augusta w celu naprawy oświaty i gospodarki w II poł. XVIII w.
- wskazuje następstwa konfederacji barskiej
- charakteryzuje architekturę i sztukę klasycystyczną
- podaje przykłady budowli klasycystycznych
- charakteryzuje twórczość Ignacego Krasickiego
- przedstawia zadania Teatru Narodowego i czasopisma „Monitor”
- omawia zmiany wprowadzone w polskim szkolnictwie przez KEN
- charakteryzuje postać Stanisława Małachowskiego
- opisuje sytuację w Polsce po pierwszym rozbiore
- podaje cel obrad Sejmu Wielkiego
- przedstawia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i podaje jej datę (1792 r.)
- wskazuje na mapie Targowicę, Dubienkę i Zieleńce
- charakteryzuje postać Wojciecha Bartosa
- opowiada o bitwie pod Raławicami i przedstawia jej znaczenie
- wskazuje na mapie Raławice i Połaniec
- wyjaśnia, dlaczego Kościuszko zdecydował się wydać Uniwersał połaniecki
- wskazuje następstwa upadku powstania kościuszkowskiego
- przedstawia przyczyny wybuchu rewolucji burżuazyjnej we Francji

- opisuje położenie stanów społecznych we Francji
- wyjaśnia zadania Konstytuanty
- przedstawia najważniejsze zapisy Deklaracji praw człowieka i obywatela
- poprawnie posługuje się terminem: *monarchia konstytucyjna, jakobini, dyktatoriat*
- opisuje rządy jakobinów
- charakteryzuje rządy dyktatoriatu
- *poprawnie posługuje się terminami: taktyka spalonej ziemi, wojna podjazdowa, abdykacja*
- przedstawia strategię obronną Rosji
- opisuje skutki wyprawy Napoleona na Rosję
- podaje datę bitwy pod Lipskiem (1813 r.)
- przedstawia skutki klęski Napoleona pod Lipskiem
- *wyjaśnia, dlaczego Polacy wierzili nadzieję na niepodległość z Napoleonem*
- opisuje udział legionistów w wojnach napoleońskich
- przedstawia powody wysłania legionistów na San Domingo
- charakteryzuje postać księcia Józefa Poniatowskiego
- przedstawia okoliczności powiększenia terytorium Księstwa Warszawskiego
- wskazuje na mapie Raszyn

Ocena bardzo dobra:

Uczeń:

- wyjaśnia przyczyny poszukiwania morskiej drogi do Indii
- podaje i zaznacza na osi czasu daty wypraw Bartłomieja Diaza i Vasco da Gamy
- poprawnie posługuje się terminem: *astrolabium*,
- *przedstawia pozytywne i negatywne skutki wielkich odkryć geograficznych*
- poprawnie posługuje się terminem: *konkwistador*
- opisuje działalność konkwistadorów i wymienia najbardziej znanych konkwistadorów (Hernán Cortez, Francisco Pizarro)
- wskazuje na mapie tereny skolonizowane przez Hiszpanów i Portugalczyków
- wyjaśnia wpływ wynalezienia druku na rozprzestrzenianie się idei renesansu
- przedstawia poglądy humanistów
- poprawnie posługuje się terminami: *attyka, arkada, kopuła* do opisu budowli renesansowych
- charakteryzuje poglądy Marcina Lutra
- opisuje postanowienia pokoju w Augsburgu (1555 r.) i wyjaśnia zasadę *czyj kraj, tego religia*
- przedstawia na mapie podział religijny Europy
- charakteryzuje działalność zakonu jezuitów
- poprawnie posługuje się terminami: *sejm walny, sejmiki ziemskie*
- przedstawia decyzje podejmowane na sejmie walnym
- charakteryzuje rolę sejmików ziemskich i zakres ich uprawnień
- przedstawia skład izb sejmu walnego
- wyjaśnia znaczenie odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego dla rozwoju gospodarki
- wymienia najważniejsze ustawy wymierzone przeciw chłopom i mieszczanom
- wyjaśnia następstwa ożywienia gospodarczego
- poprawnie posługuje się terminem: *hołd lenny*
- przedstawia postanowienia hołdu pruskiego (1525 r.) i jego skutki
- poprawnie posługuje się terminami: *teoria geocentryczna, teoria heliocentryczna*
- wyjaśnia przyczyny rozwoju kultury renesansowej w Polsce
- przedstawia zasługi ostatnich Jagiellonów dla rozwoju renesansu
- przedstawia poglądy Andrzeja Frycza Modrzewskiego jako pisarza politycznego doby

renesansu

- opisuje skutki utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów
- wyjaśnia korzyści płynące z wielokulturowości
- wskazuje na mapie Wołyń, Podole i Ukrainę
- poprawnie posługuje się terminami: *katolicyzm, judaizm, luteranizm, prawosławie*
- charakteryzuje strukturę wyznaniową I Rzeczypospolitej
- wyjaśnia, kim byli arianie i przedstawia zasady ich religii
- tłumaczy przyczyny niechęci szlachty polskiej wobec arian
- wymienia warunki, które musieli spełnić królowie elekcyjni
- poprawnie posługuje się terminami: *Artykuły henrykowskie, pacta conventa*
- opisuje przyczyny poparcia Dymitra Samozwańca przez magnatów i duchowieństwo
- wyjaśnia cel polskiej interwencji w Rosji
- podaje datę podpisania pokoju w Polanowie (1634 r.)
- wyjaśnia, dlaczego Zygmunt III Waza utracił tron Szwecji
- przedstawia przyczyny zablokowania ujścia Wisły przez Szwedów
- tłumaczy, dlaczego Polska często nie wykorzystywała swoich sukcesów militarnych
- przedstawia przyczyny wybuchu powstania na Ukrainie
- omawia główne etapy powstania
- omawia przyczyny wojen polsko-tureckich w XVII w.
- przedstawia walkę Rzeczypospolitej o Mołdawię
- wymienia hetmanów Stanisława Żółkiewskiego i Jana Karola Chodkiewicza oraz bitwy z Turcją, w których dowodzili (Cecora 1620 r., obrona Chocimia 1621 r.)
- wyjaśnia, dlaczego powstanie Chmielnickiego przerodziło się w wojnę polsko-rosyjską
- wskazuje na mapie Perejasław
- podaje i zaznacza na osi czasu datę ugody w Perejasławiu (1654 r.)
- wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich
- wyjaśnia przyczyny początkowych niepowodzeń Rzeczypospolitej w czasie potopu szwedzkiego
- wymienia postanowienia pokoju w Oliwie
- charakteryzuje funkcjonowanie aparatu władzy na przełomie XVII i XVIII w., zwracając uwagę na słabość władzy królewskiej, zrywanie sejmów i wzrost znaczenia magnaterii
- wskazuje objawy kryzysu państwa
- podaje przyczyny i objawy kryzysu gospodarczego
- wskazuje wpływ rosnącej pobożności na architekturę i sztukę epoki
- poprawnie posługuje się terminem: *hugenoci*
- opisuje, jak zakończyły się wojny religijne we Francji (przywołuje Edykt nantejski)
- omawia politykę gospodarczą ministra Colberta
- poprawnie posługuje się terminami: *purytanie, nowa szlachta, rojaliści*
- przedstawia postać Olivera Cromwella i jego dokonania
- przedstawia postaci Woltera i Jana Jakuba Rousseau
- poprawnie posługuje się terminem: *ateizm*
- omawia koncepcję umowy społecznej zaproponowaną przez Jana Jakuba Rousseau
- wyjaśnia przyczyny krytyki absolutyzmu i Kościoła przez filozofów doby oświecenia
- charakteryzuje reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach
- wyjaśnia wpływ reform na wzrost znaczenia tych państw
- opisuje skutki uzyskania przez Rosję dostępu do Bałtyku
- przedstawia najważniejsze etapy walki o niepodległość USA
- omawia zasługi Jerzego Waszyngtona dla powstania USA
- opisuje idee oświeceniowe zapisane w konstytucji USA
- wymienia miejsca związane z udziałem Polaków w wojnie o niepodległość USA
- przedstawia genezę i postanowienia sejmu niemego
- podaje datę obrad sejmu niemego (1717 r.)

- wyjaśnia przyczynę ingerencji Rosji w sprawy Polski
- opisuje pozytywne i negatywne skutki rządów Augusta III
- poprawnie posługuje się terminem: *prawa kardynalne*
- podaje datę zawiązania konfederacji barskiej (1768 r.)
- przedstawia cel walki konfederatów barskich
- opowiada o przebiegu i decyzjach sejmu rozbiorowego
- wymienia pisarzy politycznych II poł. XVIII w. (Hugo Kołłątaj, Stanisław Staszic) oraz ich propozycje reform
- przedstawia zasługi Stanisława Augusta dla rozwoju kultury i sztuki oświecenia
- wymienia malarzy tworzących w Polsce (Canaletto, Marcello Bacciarelli)
- opisuje najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego
- charakteryzuje ustrój polityczny wprowadzony przez Konstytucję 3 maja
- przedstawia genezę ustanowienia Orderu Virtuti Militari
- opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej (1792 r.),
- przedstawia postanowienia sejmu w Grodniepoprawnie
- posługuje się terminem: *uniwersał*
- przedstawia zapisy Uniwersału połanieckiego
- opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego i podaje jego najważniejsze wydarzenia w kolejności chronologicznej
- przedstawia sytuację we Francji przez wybuchem rewolucji
- opisuje decyzje Konstytuanty podjęte po wybuchu rewolucji i wskazuje ich przyczynę
- podaje datę uchwalenia konstytucji francuskiej (1791 r.)
- charakteryzuje ustrój Francji po wprowadzeniu konstytucji
- poprawnie posługuje się terminem: *radikalizm*
- wyjaśnia na przykładzie postaci Maksymiliana Robespierre’a sens powiedzenia: *Rewolucja pożera własne dzieci*
- przedstawia skutki rządów jakobinów
- wyjaśnia przyczyny upadku rządów jakobinów
- wyjaśnia przyczyny niezadowolenia społecznego podczas rządów dyktatoratu
- przedstawia etapy kariery Napoleona
- podaje datę koronacji cesarskiej Napoleona (1804 r.)
- wyjaśnia, dlaczego Napoleon koronował się na cesarza Francuzów
- podaje datę pokoju w Tylży (1807 r.) i przedstawia jego postanowienia
- omawia przebieg kampanii rosyjskiej Napoleona
- podaje datę bitwy pod Borodino (1812 r.)
- opisuje położenie ludności polskiej po utracie niepodległości
- charakteryzuje zasady obowiązujące w Legionach Polskichomawia zapisy konstytucji Księstwa Warszawskiego

Ocena celująca:

Uczeń:

- tłumaczy pochodzenie nazwy Ameryka
- wskazuje związek między wynalazkami z dziedziny żeglugi a podejmowaniem dalekich wypraw morskich
- przedstawia zmiany w życiu ludzi w wyniku odkryć geograficznych
- charakteryzuje poglądy głoszone przez Jana Kalwina
- wskazuje zmiany wprowadzone w liturgii protestanckiej
- przedstawia przyczyny wybuchu wojny trzydziestoletniej
- podaje datę podpisania pokoju westfalskiego (1648 r.) i jego najważniejsze postanowienia
- porównuje parlamentaryzm RzeczypospolitejXVI–XVII w. z parlamentaryzmem współczesnej Polski

- wyjaśnia wpływ ustaw antychłopskich i antymieszczańskich na położenie tych grup społecznych i rozwój polskiej gospodarki
- opisuje korzyści i zagrożenia wynikające z postanowień hołdu pruskiego
- wyjaśnia, dlaczego XVI stulecie nazwano złotym wiekiem w historii Polski
- opisuje wybraną budowlę renesansową w swoim regionie
- wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów
- nazywa i wskazuje na mapie ziemie zamieszkałe przez przedstawicieli poszczególnych wyznań
- wyjaśnia związek między narodowością a wyznawaną religią wśród mieszkańców I Rzeczypospolitej
- wyjaśnia wpływ *Artykułów henrykowskich* i *pacta conventa* na pozycję monarchy w Rzeczypospolitej
- ocenia politykę Zygmunta III wobec Rosji
- przedstawia skutki powstania Chmielnickiego
- wskazuje rozejm w Andruszowie jako moment zakończenia powstania i wojny polsko-rosyjskiej (1667 r.)
- ocenia politykę szlachty wobec Kozaków
- przedstawia skutki potopu szwedzkiego
- wskazuje zagrożenie płynące dla Rzeczypospolitej z powodu utraty lenna pruskiego
- przedstawia następstwa wojen polsko-tureckich w XVII w.
- wyjaśnia, dlaczego w Rzeczypospolitej coraz większą rolę zaczęli odgrywać magnaci
- wyjaśnia, na czym polega związek kultury barokowej z ruchem kontrreformacyjnym
- wskazuje pozytywne i negatywne strony panowania Ludwika XI
- Vporównuje ustrój monarchii parlamentarnej i monarchii absolutnej
- wskazuje wpływ dokonań naukowych i technicznych na zmiany w życiu ludzi
- podaje daty powstania Królestwa Pruskiego (1701 r.) i Cesarstwa Rosyjskiego (1721)
- charakteryzuje ustrój polityczny USA
- charakteryzuje okres rządów Augusta II Mocnego
- charakteryzuje twórczość Juliana Ursyna Niemcewicza i Wojciecha Bogusławskiego
- charakteryzuje zmiany wprowadzone przez Konstytucję 3 maja i wskazuje ich skutki
- wymienia najważniejsze przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII w.
- wyjaśnia ponadczasowe znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela
- przedstawia przyczyny klęski Napoleona

1. Ocenianiu podlegają:

- wypowiedzi ustne
- sprawdziany pisemne
- kartkówki
- praca i aktywność na lekcji
- prace dodatkowe, np. referaty, prezentacje
- prowadzenie zeszytów przedmiotowych
- praca z mapą

2. Uczeń w ciągu półrocza jest odpytywany przynajmniej 1 raz z działu który jest w danej chwili omawiany.

Nauczyciel odpytuje zawsze z trzech ostatnich lekcji, za wyjątkiem powtórek z całego działu. Każdą ocenę można poprawić (zgodnie ze statutem szkoły) w ciągu następnych 2 lekcji.

Na ocenę ma wpływ:

- styl wypowiedzi: posługiwanie się pełnymi i zrozumiałymi zdaniami, bogate słownictwo, brak błędów językowych i składniowych
- umiejętność wyjaśniania i kojarzenia faktów: logiczne kojarzenie faktów i właściwe objaśnianie zagadnień, wysnuwanie właściwych wniosków, wyrażanie własnej opinii na dany temat.

3. Po każdym bloku tematycznym przeprowadzony będzie **sprawdzian** osiągnięć ucznia.

Sprawdzian zapowiedziany będzie przynajmniej 2 tygodnie wcześniej i poprzedzony powtórzeniem materiału.

Nauczyciel sprawdza i ocenia prace uczniów w terminie dwóch tygodni.

Uczeń może w terminie do 2 tygodni poprawić ocenę .

Uczeń, który był nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek w terminie do 2 tygodni go napisać.

4. **Aktywność** na lekcji jest oceniana w formie plusów (5 plusów – ocena bardzo dobra, 6 - celująca)
5. **Kartkówki** są pisane z 3 ostatnich lekcji (nie muszą być zapowiedziane)
6. Każdą pracę pisemną i odpowiedź ustną można poprawić tylko raz. Ocena słabsza od wyjściowej lub taka sama jest wpisywana do dziennika.
7. Ocena semestralna/roczna nie jest średnią arytmetyczną wszystkich ocen. Na ocenę mają wpływ głównie oceny cząstkowe ze sprawdzianów i kartkówek , odpowiedzi ustnej.
8. W przypadku niesamodzielnego pisania sprawdzianu/kartkówki uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy
9. W sytuacji, gdy uczeń wyraża chęć uzyskania oceny wyższej na koniec roku szkolnego niż zaproponowana, zalicza jeden sprawdzian z I semestru i jeden z II semestru. Wybór sprawdzianu należy do nauczyciela. Termin zaliczenia musi być zgodny z zapisami

w statucie

10. **Zeszyt** ucznia jest sprawdzany raz w roku pod kątem kompletności notatek i poprawności merytorycznej, estetyki oraz poprawności ortograficznej.
 11. Obowiązkiem ucznia jest posiadanie na lekcji podręcznika.
 12. Uczeń może 2 razy w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do lekcji, brak zeszytu, podręcznika. Za następne otrzymuje ocenę niedostateczną.
 13. Pisemne prace ucznia przechowywane są w szkole i rodzic (opiekun) może zapoznać się z nimi w czasie wywiadówek lub indywidualnych konsultacji z nauczycielami.
 14. Nie ocenia się ucznia przez tydzień, po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności w szkole.
 15. W przypadku nieobecności w szkole uczeń jest zobowiązany uzupełnić notatki w zeszycie.
 16. Nie ocenia się ucznia w sytuacji losowej.
 17. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji, może być nieklasyfikowany lub klasyfikowany z przedmiotu, nawet jeśli zdobył minimalną, wymaganą liczbę ocen.
 18. . Obowiązuje zakaz używania komórek na lekcji.
- Dla uczniów posiadających opinie lub orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej wymagania edukacyjne dostosowane są do ich poziomu, umiejętności i możliwości.